

Pracovná skupina pre med

Miesto stretnutia: COPA-COGECA, Rue de Trèves 61, 1040 Brusel

Dátum stretnutia: 7. október 2024

Účastník stretnutia: Konzorcium

Názov aktivity: Pracovná skupina pre med.

Predseda: Predseda Yvan Hennion (FR).

Strategický dialóg (SD)

V nadväznosti na zverejnenú záverečnú správu SD a v súvislosti s pripravovanou Víziou Komisie o budúcnosti poľnohospodárstva EÚ bolo rozhodnuté, že C-C prijmu vlastnú víziu. Tá bude predložená na schválenie na novembrových prezídiách (28. - 29. 11.). Sekretariát usporiada mimoriadne jednanie 16. 10., 4. 11. a v prípade potreby 11. 11. 2024. Konkrétne výstupy SD boli zhrnuté v prezentácii, ktorá bola zverejnená aj na sociálnych sieťach.

Predseda pripomenul strategickú úlohu poľnohospodárstva všeobecne a zásadnú rolu včelárstva a medu ako potravinového liečiva. Upozornil na zložitú situáciu na trhu s medom v EÚ spôsobenou dovozmi z Číny. Pre včelárstvo bude zásadná jeho rola v rámci budúcej SPP - sektor potrebuje dlhodobú víziu.

V diskusii sa účastníci zhodli, že neexistuje členský štát, ktorý by nepociťoval dopady klimatickej zmeny, čo treba zohľadniť v reflexii C-C a pri príprave vízie, ako by malo poľnohospodárstvo EÚ vyzeráť v roku 2050.

Situácia na trhu a včelárska kríza

Sekretariát predstavil svoju prezentáciu o situácii v európskych regiónoch, ktorá je priložená k zápisu v českom jazyku.

SE: Výnos medu v roku 2024 bol hlboko pod normálnym priemerom. Množstvo SE medu predávaného na domácom trhu sa zvyšuje, ale stále za veľmi nízke ceny a k dispozícii nie je žiadna mimoriadna pomoc pre odvetvie.

DK: Predaje sú na veľmi nízkej úrovni, dováža sa predovšetkým z UA. Okrem programu v rámci SPP neexistuje krízová podpora.

ES: Cena medu vlani (3,40 €/kg) predstavuje pokles o 7 %, celková produkcia klesla o 20 % (v porovnaní s rokom 2021). Znížil sa počet včelstiev (o 10%), dovozy sú väčšinou z Číny, UA a Argentíny. Klesá aj spotreba medu v ES, podpora pre včelársky sektor nie je.

IT: Spotreba stagnuje, dopyt po mede sa znižuje, hlavní dovozcovia sú HU, PL a UA. Na produkciu majú dopad aj klimatické zmeny.

FR: Vlnajšia produkcia bola o 5 % nižšia v porovnaní s rokom 2022, dovozy sú najmä z Číny a UA. Pre odvetvie je zavedená pomoc, program na obdobie 2023-2027 s celkovým rozpočtom 12 mil. €, ďalej je k dispozícii krízová podpora pre výrobcov, ktorých tržby klesli v roku 2023 o 30 % v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi. K 25. 9. bolo podaných už 141 žiadostí o podporu v celkovej

výške 2,7 mil. €.

PL: Priemerná cena medu pri priamom predaji je 8-10 €/kg, hromadné ceny 3 €/kg. Dovozy z Číny a UA predstavovali spolu 17 000 ton. Priemerná produkcia na úl je stabilná, žiadna núdzová pomoc nie je zavedená.

NL: Produkčná ročná kapacita je obmedzená na 1 200 ton, čo má za následok vyššiu cenu medu oproti priemeru EÚ. Núdzová pomoc zavedená nie je.

DE: Priemerná produkcia na úl je stabilná, počet včelstiev sa zvyšuje, no počet včelárov stagnuje. Dovoz z tretích krajín klesá, hlavnými dovozcami sú UA, Argentína a Mexiko. Klesá aj spotreba, mimoriadna pomoc pre včelárov neexistuje.

Sekretariát pripomenul, že Komisia môže v prípade významného narušenia trhu v dôsledku dovozov z UA prijať opatrenie v podobe opätovného zavedenia ciel pre niektoré citlivé produkty vrátane medu, ktorého stanovené kvóty boli dosiahnuté už v auguste.

Diskusia:

Všetci zástupci zhodne upozornili na krízu vo včelárstve, problémom sú aj dovozy z Číny a UA, situácia je frustrujúca a mladá generácia nemá o včelárstvo záujem. Vlády preto musia brať profesionálnych včelárov vážne a zaviesť opatrenia, ktoré ponúkajú dlhodobú podporu, nie dočasné a neadekvátne riešenia. Je potrebné zvýšiť kontroly na hraniciach, mala by sa vynucovať plná implementácia smernice 97/78EC o veterinárnych kontrolách produktov vstupujúcich do EÚ z tretích krajín.

Predsedajúci na záver označil situáciu za neférovú, cena dovážaného čínskeho medu nepokrýva ani prepravné náklady a európski včelári nemôžu umiestniť svoju produkciu na trh. Klesá počet včelstiev, preto je nevyhnutná okamžitá reakcia.

Platforma EÚ pre med

Sekretariát informoval o Komisiou vytvorenej platforme pre med s cieľom zhromaždiť odborné znalosti o pravosti a sledovateľnosti medu. Skupina má Komisii pomôcť pri harmonizácii metód na zisťovanie falšovania medu a vysledovanie produktov až k producentovi alebo dovozcovi. Komisia vyhlásila výzvu na predkladanie kandidátúr, Copa aj Cogeca zaslali žiadosti o členstvo, Komisia zatiaľ nereagovala. Po obdržaní potvrdenia o účasti v platforme bude usporiadané mimoriadne jednanie na prediskutovanie pozície C-C a nomináciu expertov.

Zasadnutie Zvästného výboru pre poľnohospodárstvo (SCA) k včelárstvu 11. 10. 2024

Sekretariát pred zasadnutím poslal členom zasadnutia SCA list upozorňujúci na kritickú situáciu na trhu, hlavné požiadavky v liste sú najmä boj proti falšovanému medu a prijatie naliehavých podporných opatrení kvôli pokračujúcej kríze v odvetví včelárstva.

Prvá úvaha o spoločnej organizácii trhu a revízií SPP z pohľadu včelárstva

Sekretariát informoval o pravidlách týkajúcich sa podpôr včelárstva stanovených nariadením 1308/2013, v rámci ktorého majú byť každé 3 roky vypracované národné programy s cieľom zlepšiť

všeobecné podmienky pre produkciu včelárskych produktov a ich uvádzania na trh.

V rámci strategických plánov SPP bol rozsah podpôr včelárstvu rozšírený o ďalšie 2 intervencie, ktoré môžu členské štáty poskytnúť poľnohospodárom - opatrenie na prevenciu škôd spôsobených nepriaznivými klimatickými javmi a opatrenie na zachovanie alebo zvýšenie súčasného počtu včelstiev v EÚ vrátane chovu včiel. Okrem toho môžu členské štáty zvýšiť svoju mieru vnútroštátneho spolufinancovania až na 70 % verejných výdavkov. Túto možnosť využili iba BG, IT a LU.

Vzhľadom na nadchádzajúcu reformu SPP pripravuje sekretariát C-C návrh príspevkov pracovnej skupiny pre med k podobe budúcej SPP po roku 2027. Preto vyzval členské organizácie na zodpovedanie nasledovných otázok:

Aký by mal byť príspevok pracovnej skupiny k budúcej SPP?

Čo by sa malo pridať/odobrať zo súčasných možných sektorových intervencií?

Ktoré hlavné výzvy treba riešiť v strednodobom a dlhodobom horizonte?

Aké odvetvové priority navrhnúť v súvislosti s I. a II. pilierom SPP?

Sekretariát vyzval na zaslanie písomných komentárov.

V diskusii IT zástupca upozornil, že proti podporným opatreniam včelárstva v IT vystupujú iné poľnohospodárske odvetvia, pričom si poľnohospodári neuvedomujú, že pokiaľ včelárstvo zanikne, utrpia značné škody aj oni.

Diskusia o návrhu pokynov Európskej agentúry pre lieky (EMA) pre kontrolu varroatózy u včiel

Sekretariát informoval o návrhu pokynov v kontexte nových vedeckých poznatkov v odbore s ohľadom na riziko vzniku rezistencie voči súčasným látkam.

Aktuálna liečba je založená na použití prírodných látok prirodzene sa vyskytujúcich v mede. Ošetrovanie sa vykonáva po poslednom medobraní, pričom existuje niekoľko rôznych spôsobov aplikácie. Včely, u ktorých sa ošetrovanie vykonáva, sú tzv. zimné včely, ktoré neprodukujú med.

Sekretariát ďalej informoval o dotazníku, ktorého cieľom bolo zhromaždiť informácie o spôsobe liečby a kontroly varroatózy. Z výsledkov plynie, že iba včelári vo FI a SE môžu používať ľubovoľné ošetrovanie, zatiaľ čo v DK, IT, ES, PT, CZ, RO, AT, DE, SK, BE a NL sú povinní používať iba registrované prípravky. Detailnejšie informácie ohľadom výsledkov dotazníka sú súčasťou prílohy k zápisu v českom jazyku.

Prínos aktivity pre poľnohospodárov v SR:

Prenos informácií pre členov SPPK k danej problematike.

Vyplývajúce úlohy pre SPPK:

Pre SPPK nevyplývajú zo zasadania žiadne úlohy.

